Lausunto
30.9.2026
Dnro 001/81/2026
Lotta Savinko

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne asiantuntijakuulemiseen 1.10.2026 klo 12.15

HE 134/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 46 a §:n, työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 76 §:n muuttamisesta

Akava kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Akava pitää esityksen tavoitteita kannatettavina. Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn selkeyttäminen ja ilmoitusmenettelyn päivittäminen vastaamaan terveydenhuollon tietojärjestelmien kehitystä ovat perusteltuja. Olennaista on, että uudistus edistää työperäisten sairauksien tunnistamista, työolosuhteiden parantamista ja työperäisten sairauksien ennaltaehkäisyä.

Kun työntekijällä on jo todettu ammattitauti tai herännyt ammattitautiepäily, yksilön kannalta ollaan usein tilanteessa, jossa terveyshaitta on jo syntynyt. Siksi järjestelmää on tarkasteltava ennen kaikkea ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Ilmoituksista saatavan tiedon tulee tukea työsuojeluvalvontaa, työterveyshuollon ennaltaehkäisevää toimintaa sekä työpaikoilla tehtävää työturvallisuus- ja työterveystyötä. Akava pitää tärkeänä, että samalla kun ilmoitusjärjestelmää uudistetaan, vahvistetaan edellytyksiä hyödyntää tietoa järjestelmällisesti työpaikkojen olosuhteiden kehittämisessä.

Akava kannattaa siirtymistä digitaaliseen ilmoitusmenettelyyn. Uudistuksen onnistuminen riippuu kuitenkin olennaisesti sen käytännön toteutuksesta. Tietojärjestelmien tulee olla tietoturvallisia ja luotettavia, ja ilmoituksen tekemisen tulee integroitua sujuvasti potilastietojärjestelmiin. Päällekkäistä kirjaamista ja muuta tarpeetonta hallinnollista työtä tulee välttää.

Myös Suomen Lääkäriliitto on kiinnittänyt huomiota siihen, että digitaalinen menettely sujuvoittaa työtä vain, jos tekninen toteutus onnistuu. Järjestelmän käytettävyyttä kehitettäessä on tärkeää kuulla järjestelmää käyttäviä ammattilaisia ja varmistaa yhteistyö terveyspalvelujen järjestäjien, tuottajien, viranomaisten ja tietojärjestelmätoimittajien välillä.

Akava pitää tärkeänä, ettei uudistus käytännössä lisää lääkärien hallinnollista kuormitusta tai vähennä potilastyöhön käytettävissä olevaa aikaa.

Lausunto
30.9.2026
Dnro 001/81/2026
Lotta Savinko

Esityksessä lääkärin ilmoitusvelvollisuus rajattaisiin jatkossa ammattitauteihin ja ammattitautiepäilyihin. Muista työperäisistä sairauksista lääkärillä olisi ilmoitusoikeus. Akava pitää tärkeänä, että muun työperäisen sairauden käsitettä selkeytetään ja lääkäreille annetaan riittävä ohjeistus siitä, millaisissa tilanteissa ilmoitusoikeutta on tarkoituksenmukaista käyttää.

Akava pitää tärkeänä, että muun työperäisen sairauden ilmoittamiseen liittyvät potilaan oikeudet ja menettelytavat ovat yksiselitteiset. Ehdotuksen mukaan lääkärin tulee informoida potilasta ennen ilmoituksen tekemistä ja potilaalla on oikeus vastustaa ilmoitusta. Esityksessä ei kuitenkaan ole riittävän yksityiskohtaisesti kuvattu, miten tällaisessa tilanteessa toimitaan tai mitä ilmoituksesta voi potilaalle käytännössä seurata. Akava on jo esityksen valmisteluvaiheessa pitänyt tarpeellisena tämän menettelyn täsmentämistä.

Akava ry:n puolesta

Lotta Savinko
Tasa-arvo- ja työympäristöasioiden päällikkö

Akava ry
www.akava.fi
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
y-tunnus (0200918–0)